

Et femogtyvedobbelt Bryllup i Sorø Kirke.

Ved *Niels P. Larsen.*

Den 29. Januar 1768 fandt der i Sorø Kirke en enestaaende Højtidelighed Sted, idet 25 Brudepar — samlede fra hele Sorø Akademis Gods — viedes samtidig.

Grunden til dette femogtyvedobbelte Bryllup formodes at staa i Forbindelse med Dronning *Caroline Mathildes* Ophold i Sorø paa Rejsen til København fra England i 1766 efter Formælingen 8. November. Under Dronningens Svangerskab udgik der en Bekendtgørelse til alle de Sogne, der hørte under Sorø Akademi, hvorigennem der opfordredes til at indgaa Ægteskab og lade sig vie i Sorø Kirke paa en Dag, hvorom der senere skulde fremkomme Meddelelse, samt at Dronning *Caroline Mathilde* vilde skænke hvert Par 30 Rigsdaler i Brudegave.

Hvem der har taget Initiativet i denne Sag, faar man intet at vide om, men det er ikke usandsynligt, at det er Overhofmesteren ved det ridderlige Akademi i Sorø, *Wolff Veit Christoph von Reitzenstein**), som dette skyldes. Om man fra først af har

*) Overhofmesteren var tillige Amtmand over Sorø og Ringsted Amter.

tænkt sig 25 Brudepar, vides ikke, men da Dronningens Nedkomst nærmede sig, har man faaet samlet 25 Par, der gaar og venter paa Tilsigelse til med korteste Varsel at give Møde i Sorø.

Den 28. Januar 1768 nedkom Dronningen med en Søn, den senere Kong Frederik VI. — *Dagen efter holdtes det store Bryllup i Sorø.* Der maa være gaaet ridende Bud til Sorø fra København straks efter Dronningens Nedkomst, og her fra Sorø er Tilsigelsen straks afgaaet rundt til Sognene — maaske om Natten — til at møde til Vielse allerede næste Dag.

Under stor Højtidelighed foretoges Vielsen*) af de 25 Brudepar, der alle var mødt med Undtagelse af en Brud fra Bringstrup Sogn, som om Natten havde faaet en Søn — og derfor var lovlig undskyldt.

Efter, maaske tillige ogsaa før Vielsen bespistes Brudeparrene paa Sorø Krø i Lille Ladegaard.

Da Vielsen var forbi i Sorø Kirke, uddelte Overhofmester v. Reitzenstein de 25 Brudegaver à 30 Rigsdaler, og der gaves yderligere Brudeparrene Tilsagn om en Faddergave paa 10 Rigsdaler, naar det første Barn saa Lyset.

De 15 Par opfyldte allerede i 1769 Fordringen for at faa Faddergaven, og i 1770 kommer 9 Par til, mens et Par efter det foreliggende ingensinde naaede saa vidt.

I Kirkebogen**) for Sorø Sogn findes under 1768 følgende Tilførsel:

„1768 i Sorø Kirke

følgende Brude-Par af Sorøe Gods med Vedkom-

*) Den daværende Sognepræst var Professor J. L. C. B. Pontoppidan (Sognepræst i Sorø fra 1765—1779).

**) Proovinsarkivet for Sjælland.

mende Sognepræsters Bifald og Tilstaaelse til den hellige Ægtestand viede og straks efter Vielsen af hans Excell. Herr. Overhofmesteren overleveret dem den af hendes Majest. Dronning Carolina Mathilda skænkede Brudegave til hver Par 30 Rigsdaler.

Alsted Sogn og Fieneslef.

- 1 { Karen Oles Da.
Jørgen Jensen, Enkemand af Alst. Flinterup.
- 2 { Dorthe Bertels Da.
Truels Jørgensen, Enkemand af Fieneslefmagle.
- 3 { Karen Jens Da.
Claus Johansen af Knudstrup.
- 4 { Bodil Hans Da.
Ole Hansen i Alsted.
- 5 { Karen Oles Da.
Ole Rasmussen af Liunge.
- 6 { Dorthe Niels Da.
Knud Hansen i Alsted.
- 7 { Bodil Hans Da.
Hans Larsen af Braabye.
- 8 { Sidsel Christens Da.
Jens Erichsøn af Alst. Flinterup.

Braabye Sogn.

- 9 { Karen Peders Da.
Morten Fridrichsøn i Braabye.

Pedersborg Sogn.

- 10 { Anne Marie Truels Da.
Peder Matthiasen, Enkemand af Krøgerup.

- 11 { Johanne Kirstine Hans Da.
 { Niels Larsson, Tømmer-Mand.
- 12 { Marie Ols Da. -
 { Christen Andersen, Svend, Enkemand.
- 13 { Anne Rasmus Da.
 { Søren Olesen af Haugerup.

Slaglille.

- 14 { Kirsten Niels Da.
 { Isaac Jensen.

Bringstrup.

- 15 { Maren Jens Da.
 { Peder Pedersen, Egerup.

NB. som mødte og berettede, at hun om Nat-
 ten havde gjort Barsel med en Søn.

Gyrstinge.

- 16 { Cathrine Broders Da.
 { Hans Olesen i Wielsted.
- 17 { Karen Jens Da.
 { Jens Nielsen i Ørslefvester.

Kirke Flinterup.

- 18 { Gunde Jørgens Da.
 { Hans Jacobsen i Flinterup.
- 19 { Else Michels Da.
 { Peter Sørensen.
- 20 { Maren Lars Da.
 { Hans Hansen.

Stenmagle.

- 21 { Maren Knuds Da.
 { Jacob Andersen.

- 22 { Anne Johans Da.
 { Hans Jensen.

Munke-Bierbye.

- 23 { Abigael Jens Da.
 { Jens Olesen.
 24 { Karen Christens Da.
 { Henrich Hansen i Casholt.

Tersløse.

- 25 { Anne Mads Da.
 { Fridrich Madsen af Tygestrup“.

Som man vil se, staar *Alsted-Fjenneslev* Sogn som en smuk Nr. 1, idet der er ikke mindre end 8 Brude derfra. *Broby* møder med 1, *Pedersborg* med 4, *Slaglille* med 1, *Bringstrup* med 1, *Gyrstinge* med 2, *Kirkeflinterup* med 3, *Stenmagle* med 2, *Munkebjærgby* med 2 og *Tersløse* med 1. Brudene 4 og 7 er Søstre.

Brudgommene, ser vi, er for de allerflestes Vedkommende fra samme Sogn som Brudene. *Alsted-Fjenneslev* møder med 2 fremmede: 1 fra *Lyngø* og 1 fra *Broby*; *Pedersborg* med 1 fra *Krøjerup*; *Munkebjærgby* med 1 fra *Karsholte*, *Tersløse Sogn*; og *Tersløse* med 1 fra *Tygestrup*, *Kirkeflinterup Sogn*.

Skrivelse af 30. Marts 1770 fra Godsforvalteren ved Sorø ridderlige Akademis søndre Godsdistrikt, C. Müller til Geheimeraaden).*

*) v. Reitzenstein.

„Af de 25 Par Bønderfolk, som den 29. Januarii 1768 bleve ægteviede og erholdte den dem af Hendes Majestæt Dronningens allernaadigst skiænkede Brudegave à 30 Rdl., har de 15 Par allerede i sidste Aar 1769 faaet den dem tillige allernaadigst lovede Fadergave, men som de øvrige 10 Par den tiid endnu ingen Børn havde avlet, har ingen indhentet vedkommende Sogne-Præsters Attester paa herhos underdanigst følgende af mig forfattet Specification, hvoraf Deres Excellence naadigst ville erfahre at de 9 Par nu ogsaa har avlet Børn, og at alene i gift med i er tilbage. Som der da ej heller endnu er nogen Tegn til Frugtbarhed hos dette Par, henstilles underdanigst om ikke Deres Excellence naadigst ville paa vedkommende høje Sted lade gjøre forestilling om Fadergaven for de 9 Par, at samme maatte dem allernaadigst blive betalt, da de deraf kunde have megen Hiælp i dette besværlige Foraar“.

— — —

En af Sorø Akademis Embedsmænd i nyere Tid har i en Afskrift udeladt Navnet paa Ægteparret uden Børn — vel af en Slags Velvilje, hvorved Navnet maaske er gaaet tabt. Det har i alt Fald ikke til Dato været mig muligt i Provinsarkivet at finde de Arkivalier, som har med hele ovennævnte Sag at gøre. Det er jo desværre gaaet saaledes, at Sorø Akademis Gods-Arkiv i 1905 flyttedes til Provinsarkivet i København, og efter den Tid har det været umuligt at faa disse Sager frem igen. Maaske er de der, men er blevet anbragt saaledes, at kun en Gennemgang af Godsarkivet kan skaffe dem for Dagens Lys?

Grundlaget for foranstaaende er derfor kun Tilførslen i Kirkebogen for 1768 for Sorø Sogn, C. Müllers Skrivelse af $\frac{30}{8}$ 1770 samt hvad jeg kan huske efter en i sin Tid foretagen Gennemlæsning af Arkivalierne og til Dels mundtlig Overlevering Resten.

— — —

Af det fremsatte vil man dog være i Stand til at faa det Indtryk, at Dronning Caroline Mathildes faa lykkelige Aar i Danmark ogsaa har kastet en Lysstraale over Sorøegnen og skabt Glæde i adskillige smaa Hjem.
